

SYLABUS

DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2022 -2024

(skrajne daty)

Rok akademicki 2022/2023

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

| | |
|---|--|
| Nazwa przedmiotu | Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych (na lekcjach języka polskiego) |
| Kod przedmiotu* | XB3 |
| nazwa jednostki prowadzącej kierunek | Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa |
| Nazwa jednostki realizującej przedmiot | Zakład Badań nad Literaturą i Edukacją Polonistyczną |
| Kierunek studiów | filologia polska |
| Poziom studiów | studia drugiego stopnia |
| Profil | ogólnoakademicki |
| Forma studiów | studia stacjonarne |
| Rok i semestr/y studiów | rok I, semestr 1 |
| Rodzaj przedmiotu | przedmiot obowiązkowy dla specjalności nauczycielskiej |
| Język wykładowy | język polski |
| Koordinator | dr hab. Dorota Karkut, prof. UR |
| Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących | dr hab. D. Karkut, prof. UR, dr hab. A. Kucharska-Babula, prof. UR, dr hab. E. Mazur, prof. UR; dr hab. T. Półchłopek, prof. UR; dr E. Kozłowska, dr D. Hejda |

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

| Semestr (nr) | Wykł. | Ćw. | Konw. | Lab. | Sem. | ZP | Prakt. | Inne (jakie?) | Liczba pkt. ECTS |
|--------------|-------|-----|-------|------|------|----|--------|---------------|------------------|
| 1 | | 30 | | | | | | | 3 |

1.2. Sposób realizacji zajęć

Xzajęcia w formie tradycyjnej

Xzajęcia realizowane z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku) (egzamin, zaliczenie z oceną, zaliczenie bez oceny)**2. WYMAGANIA WSTĘPNE**

student zaliczył wszystkie przedmioty specjalizacji nauczycielskiej przewidziane do realizacji na studiach pierwszego stopnia

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

| | |
|----------------|---|
| C ₁ | Zapoznanie studenta z aktualną wiedzą na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów. |
| C ₂ | Poznanie metod i form pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz wzorów postępowania dydaktycznego i wychowawczego (zarówno w zespole klasowym, jak i indywidualnych). |
| C ₃ | Rozwijanie kompetencji merytorycznych i metodycznych w zakresie pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, w ramach zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych. |

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

| EK (efekt uczenia się) | Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu | Odniesienie do efektów kierunkowych ¹ |
|------------------------|--|--|
| EK_01 | Student/ka konfrontuje podstawową wiedzę nabytą w uczelni na temat specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów i wynikających z nich zadań nauczyciela języka polskiego, z konkretnymi problemami uczniów z różnymi dysfunkcjami. | NW6 |
| EK_02 | Student/ka zna i rozumie specyfikę funkcjonowania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, ich trudności związane z opanowaniem treści nauczania. | NW14 NK3 |
| EK_03 | Student/ka umie samodzielnie rozpoznawać potrzeby, możliwości edukacyjne uczniów z różnymi dysfunkcjami oraz rozwijać umiejętności profesjonalne w zakresie organizacji zajęć lekcyjnych, jak również korekcyjnych i kompensacyjnych. | NU3 NU4 NU12 |
| EK_04 | Student/ka ma świadomość istnienia etycznego wymiaru diagnozowania i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. | NU9 NU14 NU15 NK1 NK2 |
| EK_05 | Student/ka angażuje się w optymalizację procesu dydaktyczno-wychowawczego, wspierając pracę ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi na lekcjach języka polskiego, przy wykorzystaniu odpowiednich technik i narzędzi oraz we współpracy rodziny, szkoły, specjalistów. | NK7 |

¹ W przypadku ścieżki kształcenia prowadzącej do uzyskania kwalifikacji nauczycielskich uwzględnić również efekty uczenia się ze standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

| |
|---------------------|
| Treści merytoryczne |
| <i>Nie dotyczy</i> |

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

| |
|---|
| Treści merytoryczne |
| Definicja, rozpoznawanie oraz klasyfikacja specjalnych potrzeb edukacyjnych. |
| Regulacje prawne w obszarze kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. |
| Sposoby kształcenia i oceniania uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. |
| Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi w przestrzeni edukacyjnej i społecznej. |
| Formy współpracy nauczyciela z rodzicami ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. |
| Projektowanie scenariuszy zajęć wspomagających nauczanie języka polskiego dla uczniów wymagających zastosowania indywidualizacji działań dydaktyczno-wychowawczych ze względu na występowanie różnych dysfunkcji. |

3.4 Metody dydaktyczne

- prezentacje multimedialne,
- metody poglądowe (prezentacja slajdów, filmów edukacyjnych),
- praca z tekstem audiowizualnym – analiza, dyskusja,
- ćwiczenia praktyczne,
- analiza przypadków, dyskusja, rozwiązywanie problemów.

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

| Symbol efektu | Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć) | Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...) |
|----------------|---|---|
| EK_01 | obserwacja w trakcie zajęć, ocena wystąpień ustnych (prezentacji, referatów) | Ćwiczenia |
| EK_02 | obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, | Ćwiczenia |
| EK_03 | obserwacja w trakcie zajęć, ocena projektów, | Ćwiczenia |
| EK_04 EK_05 | obserwacja w trakcie zajęć | Ćwiczenia |

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest czynny udział w zajęciach (dopuszcza się jedną nieusprawiedliwioną nieobecność), przygotowywanie się do nich (krótkie referaty lub prezentacje), napisanie projektu zajęć wyrównawczych lub przygotowanie prezentacji

multimedialnej na temat uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych.
 Ocena łączna z pracy pisemnej, aktywności na zajęciach oraz pracy analitycznej:
 projekty, referaty: 40% ostatecznej oceny
 prezentacje: 30% ostatecznej oceny
 aktywny udział w zajęciach: 30% ostatecznej oceny

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

| Forma aktywności | Średnia liczba godzinna zrealizowanie aktywności |
|---|--|
| Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów | 30 |
| Inne z udziałem nauczyciela akademickiego (udział w konsultacjach) | 5 |
| Godziny niekontaktowe – praca własna studenta– praca własna studenta (przygotowanie do zajęć, studiowanie literatury metodycznej, napisanie scenariusza zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, przygotowanie prezentacji multimedialnej) | 40 |
| SUMA GODZIN | 75 |
| SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS | 3 |

** Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.*

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

| | |
|----------------------------------|--------------------|
| wymiar godzinowy | <i>nie dotyczy</i> |
| zasady i formy odbywania praktyk | <i>nie dotyczy</i> |

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:
 -Brudnik E., Moszyńska A., Owczarska B., Ja i mój uczeń pracujemy aktywnie, Kielce 2000.
 Karkut D., Kształcenie kompetencji studentów polonistyki do pracy z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s.347- 363.
 -Olechowska, A. Specjalne potrzeby edukacyjne, Warszawa 2016.
 -Podniesienie efektywności kształcenia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Materiały dla nauczycieli. Materiały szkoleniowe, cz. I i cz. II, Warszawa 2010.

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 1, red. A. Guzy., D. Krzyżyk, Kielce 2012.

-Praca z uczniem o specjalnych potrzebach edukacyjnych, T. 2, red. A. Guzy, B. Niesporek-Szamburska, Kielce 2013.

-Tanajewska A., Naprawa R., Stawska J., Praca z uczniami ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Poradnik dla nauczyciela, Warszawa 2014.

-Wyczesany J., Gajdzica Z., Uwarunkowania edukacji i rehabilitacji uczniów o specjalnych potrzebach w rozwoju, Kraków 2006.

-Zaremba L., Specjalne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dzieci i młodzieży, Warszawa 2014.

Literatura uzupełniająca:

-Balcerek. H., Wiedza o języku a problemy komunikacyjne uczniów z ASD [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 363-379.

-Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych, R. Naprawa [i in.], Gdańsk 2017.

-Dyrda B., Zjawiska niepowodzeń szkolnych uczniów zdolnych: rozpoznawanie i przeciwdziałanie, Kraków 2007.

-Funkcjonowanie ucznia o specjalnych potrzebach edukacyjnych w wybranych środowiskach i sposoby jego wspierania, red. A. Prusik, Ł. Kabzińska, Olsztyn 2015.

-Każdy uczeń jest ważny. Indywidualizacja na lekcji języka polskiego, red. A. Janus-Sitarz, Kraków 2017.

-Luchowska W., Mowa jako narzędzie ekspresji dziecka. Uczeń z arabskiego kręgu kulturowego na lekcji języka polskiego [w:] Kompetencje nauczyciela polonisty. Między schematem a kreatywnością, red. K. Maciejak, M. Trysińska, Warszawa 2019, s. 379-399.

-Portman R. , ADHD nadpobudliwość psychoruchowa: istota zagadnienia, Kielce 2006.

-Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów z niepełnosprawnościami. Charakterystyka, specyfika edukacji i wsparcie, E. Plichta [i in.], Kraków 2017.

-Teoretyczne i praktyczne konteksty specjalnych potrzeb edukacyjnych, red. J. Rybska-Kłapa, H. Stępniewska-Gębik, Kraków 2016.

-Thompson J., Specjalne potrzeby edukacyjne. Wskazówki dla nauczycieli, Warszawa 2013.

-Uczeń o specjalnych potrzebach wychowawczych w klasie szkolnej, red. A. Paszkiewicz, M. Łobacz, Warszawa 2013.

-Uczeń o specjalnych potrzebach w przestrzeni współczesnego systemu edukacji, red. nauk. Z. Janiszewska-Nieścioruk, Zielona Góra 2010.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej